

Uitdagend, divers en voor iedereen

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1 • INLEIDING	3
1.1 Aanleiding	
1.2 Scope	
1.3 Opzet en werkwijze	
1.4 Toelichting begrippen	
HOOFDSTUK 2 • ONDERZOEK	5
2.1 Veldonderzoek	
2.2 Kinderwandelingen	
2.3 Jongerenoverleg	
2.5 Vragenlijst	
2.5 Impressie speelruimte	
2.6 Speelruimtekaart	
HOOFDSTUK 3 • BELEIDSKADERS	10
3.1 Evaluatie Speelruimteplan 2009-2018	
3.2 Structuurvisie voorschoten 2025 (2017)	
3.3 Voorschoten in beweging 2020-2023 - lokaal sportakkoord (2020)	
3.4 SamenSpeelAkkoord	
3.5 Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR)	
HOOFDSTUK 4 • SPEELRUIMTEVISIE EN AMBITIES	12
4.1 De speelruimte van de toekomst: spelen, bewegen en ontmoeten van 0-100 jaar	
4.2 Ambitie 1: Centrale speelplekken	
4.3 Ambitie 2: Bewegvriendelijke leefomgeving	
4.4 Ambitie 3: Speelruimte voor iedereen	
4.5 Ambitie 4: Duurzame speelruimte	
4.6 Ambitie 5: Nieuwbouwwijken	
4.7 Voorbeelden voor uitvoering	
HOOFDSTUK 5 • SAMENVATTING	16
BIJLAGEN	17
B1 Resultaten online vragenlijst	
B2 Inrichtingsvoorbeelden (inclusief, omvormen, natuurlijk spelen, sport en beweging)	

Colofon

Titel	Speelruimteplan Voorschoten 2023
Opdrachtgever	Gemeente Voorschoten
Tekst & Onderzoek	Milenka Jacobs & Susanne van Rijn Speelplan BV Transistorstraat 53b 322CK Almere 036 52 36 127 www.speelplan.nl
Datum	juli 2023

01 • INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Het speelruimteplan van 2009 is toe aan een update. Tot op heden is naar tevredenheid gewerkt met het plan. In dit nieuwe plan worden de uitgangspunten van het oude plan getoetst aan de huidige situatie in Voorschoten en aangevuld met nieuwe kaders, ontwikkelingen en inzichten. Hiermee voorziet de gemeente weer in jarenlang speelplezier.

1.2 SCOPE

Het speelruimteplan richt zich op de openbare speel- en sportruimte in Voorschoten. In eerste instantie gaat het daarbij om **formele speelruimte** in beheer van de gemeente: speel- en sportplekken met toestellen. Het is de taak van de gemeente om in een goed aanbod van plekken te voorzien. Daarnaast wordt in dit plan ook gesproken over de **vrije speelruimte**: alle openbare ruimte op straat en in het groen die bespeelbaar is. Dit is ook van belang om te bepalen hoe bespeelbaar een buurt is. De formele en vrije speelruimte samen noemen we de 'speelruimte'.

Buiten dit plan vallen niet-openbare plekken waar je ook kunt spelen en bewegen, zoals schoolpleinen en sportverenigingen. Deze locaties zijn niet in beheer van de gemeente. Wel wordt er gebruik gemaakt van deze locaties en soms zijn ze openbaar toegankelijk (op bepaalde tijden.) Daarom zijn ze wel opgenomen in de speelruimtekaarten.

1.3 OPZET EN WERKWIJZE

In het eerste gedeelte van dit plan wordt de huidige situatie van spelen in Voorschoten in beeld gebracht. Het onderzoek bestaat uit een rondgang langs de formele en vrije speelruimte. De speelruimte is in beeld gebracht en beoordeeld. Daarnaast is er met kinderen van basisscholen gewandeld langs de plekken rond de school en is er een online vragenlijst uitgezet voor alle gebruikers van de openbare speel- en sportruimte. Uit beiden zijn aanbevelingen opgesteld die zijn meegenomen in de visie en de ambities voor de speelruimte.

In het derde hoofdstuk wordt het raakvlak gezocht met andere beleidsterreinen. Relevante beleidsstukken over onderwerpen zoals sport, recreatie, de omgevingsvisie, en de belangrijkste punten uit het oude beleid geven aanknopingspunten voor de speelruimteambities.

In het vierde hoofdstuk worden de visie en ambities voor de speelruimte beschreven.

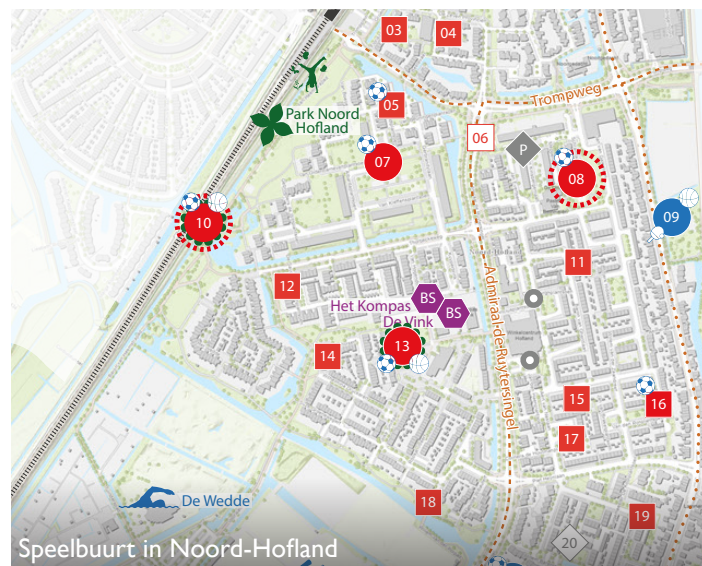
Het laatste hoofdstuk geeft een doorkijk naar hoe de visie en ambities in de praktijk gebracht kunnen worden. Met de kaders die hierin beschreven staan, wordt een uitvoeringsplan en -programma opgesteld met de ingrepen die per locatie nodig zijn om de visie door te voeren. Daaronder valt ook het beheerplan, waarin is beschreven hoe het huidige speelruimteareaal gehandhaafd wordt.

1.4 TOELICHTING BEGRIPPEN

In het onderzoek en andere delen van het speelruimteplan worden begrippen gebruikt voor de beoordeling en het stellen van ambities voor de speelruimte. De belangrijkste begrippen worden hieronder toegelicht.

De speelbuurt

Elke wijk wordt opgedeeld in **speelbuurten**. Dit zijn buurten begrensd door barrières die kinderen (tot 10/11 jaar) niet zelfstandig mogen oversteken, zoals een drukke weg, water, een groot park of bedrijventerrein. Deze barrières zijn op kaarten weergegeven met een rode of oranje streepjeslijn. Binnen deze buurten willen we dat de speelruimte goed georganiseerd is, zodat kinderen tot 11 jaar zich kunnen vermaken.

Type plekken

De belangrijkste plek in elke speelbuurt is de **buurtplek**. Dit is een grotere speelvoorziening waar de buurt uitgenodigd wordt om samen te komen, te spelen, te bewegen én te ontmoeten. Een buurtplek richt zich op een brede doelgroep: 0-14 jaar of 5-19 jaar.

Naast buurtplekken zijn er kleine speelplekken. Hier staan enkele speeltoestellen, vaak dicht op de

woningen. Dit noemen we de **kleine speelplek**. Deze is vooral ingericht voor de omliggende woningen. Meestal is deze plek specifiek gericht op jonge kinderen van 0-9 jaar.

In sommige gevallen is er sprake van een enkel toestel of speelaanleiding in de verharding: een kleine speelplek met een beperkte speelwaarde. Dit noemen we een **speelhoekje of speelaanleiding**.

Naast de buurt- en blokplek is er soms ook sprake van een **grote speelplek**. Dit zijn buurtplekken die door een onderscheidende inrichting (bijvoorbeeld skatebaan) of ligging (bijvoorbeeld in een centraal park) meerdere buurten bedienen.

Doelgroepen

Op de verschillende type plekken is uitdaging aanwezig die vaak samenhangt met bepaalde leeftijdsgroepen. We onderscheiden verschillende leeftijdsgroepen met elk hun eigen behoeftes en kaders voor de speel- of sportruimte.

De doelgroep **0-4 jaar** speelt in principe niet zelfstandig buiten maar vrijwel altijd onder toezicht of begeleiding. Veel spel vindt dan ook plaats in de tuin. Speelplekken voor deze doelgroep zijn overzichtelijk en bieden zitmogelijkheden voor begeleiders. De speelkwaliteit is vooral gericht op het oefenen van motorische vaardigheden, rollenspel en fantasiespel. Interessant zijn zand en water, kleurgebruik en gemakkelijk toegankelijke toestellen.

Voor de doelgroep **5-9 jaar** wordt de formele speelplek echt interessant. De kinderen worden zelfstandiger en mogen zelf op avontuur in hun woonomgeving, maar zijn nog wel beperkt door barrières, zoals wegen en watergangen. Samenspel is belangrijk en het spel moet avontuurlijker, hoger en gevarieerder. Gebruikers zijn ook kritischer (speelplekken zijn snel saai). Op grotere speelplekken is een sportfunctie onmisbaar.

Voor de doelgroep **10-14 jaar** zijn veel speeltoestellen niet meer interessant. De eigen buurt is vaak te klein of te bekend en barrières zijn geen beperking meer. Sporten, elkaar ontmoeten en samen zelf regels bedenken en risico's nemen wordt belangrijker. Uitdagende sporten, hoge en snelle toestellen en plekken om te zitten en kletsen zijn belangrijk.

De doelgroep **15-19 jaar** is vaker buiten om elkaar te ontmoeten en zich sociaal te ontwikkelen. Bij voorkeur zonder toezicht van ouders en op voldoende afstand van de woningen. De 'speelplek' biedt een grotere variatie aan sportmogelijkheden, al dan niet in combinatie met een ontmoetingsplek.

Speelvormen

Een goed speelaanbod is divers en goed verspreid over de verschillende speelbuurten. Om de **diversiteit** te waarborgen, onderscheiden we verschillende **speelvormen** zoals gevisualiseerd in de **Schijf van Vijf** voor buitenspelen. Deze zijn hieronder beschreven.

De **traditionele speelplek** is de 'reguliere' speelplek met speeltoestellen zoals een wip, glijbaan of schommel.

De **sportplek** is voor spelend sporten: bijvoorbeeld voetbal, korfbal, tennis, basketbal, skaten, crossbaantjes, freerunning en stepbaantjes.

De **natuurlijke speelplek** is een groene plek die bewust als speelplek is ingericht. Heuvels, greppels (wadi's), begaanbare bosjes, bomen en gras; spelen met zand, water en los materiaal. Soms aangevuld met natuurlijke speelaanleidingen zoals stapstammen of zwerfkeien.

Een **pleintje** is ruimte waar kinderen veilig op de verharding kunnen spelen (zonder auto's). Met speelaanleidingen worden kinderen uitgedaagd zelf spelletjes te bedenken. Een verkeerspleintje, spring- of stapspel, lijnen, (spring)bollen en kleur. Een **speelroute** is een kindvriendelijke en veilige route door de buurt die belangrijke (speel) locaties met elkaar verbindt, al dan niet met speelaanleidingen.

In dit document wordt gesproken over speelplekken.

Hiermee worden zowel speel- als sportplekken bedoeld, of een combinatie ervan.

02 • ONDERZOEK

De huidige speel- en sportruimte en de ervaring van gebruikers is het startpunt voor de nieuwe visie. Hiervoor is een veldonderzoek uitgevoerd, zijn we in gesprek gegaan met verschillende groepen (alle inwoners, en specifiek kinderen en jongeren), en is onder alle gebruikers van de speel- en sportruimte een online vragenlijst verspreid. In dit hoofdstuk is het onderzoek samengevat.

2.1 VELDONDERZOEK

De huidige speel- en sportruimte is tijdens een rondgang in beeld gebracht en beoordeeld op ligging, inrichting, huidige staat, klimaatbestendigheid en inclusiviteit. Zowel de formele speelruimte in beheer van de gemeente (de speel- en sportplekken) als de vrije speelruimte zijn meegenomen.

Bevindingen

- **Kwantiteit** - de gemeente telt 91 openbare speel- en sportplekken: 45 kleine speelplekken, 20 buurtspeelplekken (inclusief 1 schoolplein en 1 buurtspeelplek met JOP), 3 wijkspelplekken, 10 speelhoekjes. en 1 aparte jongerenontmoetingsplek (JOP). Er zijn 39 plekken waar een vorm van sport wordt aangeboden, waarvan 12 plekken alleen op sport gericht zijn (inclusief 2 sporthoekjes). 87 van deze speel- en sportplekken zijn in beheer van de gemeente.
- **Spreiding** - elke speelbuurt wordt duidelijk begrensd door barrières die kinderen tot 11 jaar moeilijk kunnen oversteken (uitlopers van de Vliet, buitenplaatsen, (sport) parken en wegen). De grote wegen hebben wel voldoende oversteekplaatsen. Binnen de speelbuurt is meestal een buurtplek (of schoolplein als alternatief) op loopafstand te vinden (max. 10 min.). Daarnaast zijn er voldoende kleine speelplekken. In enkele wijken ligt een overdaad aan kleine speelplekken en speelhoekjes met een beperkte uitdaging.
- **Uitdaging** - de buurtplekken missen vaak uitdaging voor oudere kinderen (9+ jaar) en jonge kinderen (0-4 jaar).
- **Diversiteit** - naast de traditionele speelplek kan er op verschillende plekken gespeeld worden in de natuur, maar niet in elke wijk. Soms ligt er een kans om dit toe te voegen

naast de speelplek. Met belijning en pleinplakkers wordt verspreid over Voorschoten spelen op straat gestimuleerd. Ook schoolpleinen bieden de mogelijkheid tot pleinspelen.

- **Sporten en bewegen** - in elke speelbuurt is er veel mogelijkheid om te voetballen (vaak op gras). Er zijn daarnaast enkele faciliteiten voor basketbal, skaten en fitness. De skateplekken zijn beperkt uitdagend.
- **Inclusiviteit** - het merendeel van de locaties is door hun ondergrond (houtsnippen, zand, gras) en het ontbreken van paden langs de toestellen niet goed toegankelijk en bespeelbaar voor bewoners in een rolstoel. Op kleine speelplekken wordt vaker verharding toegepast, wat deze toegankelijker maakt, maar de grootte van de plek en de toegepaste toestellen bevorderen geen samenspel en ontmoeting.
- **Klimaatbestendigheid** - in Voorschoten is veel openbaar groen in de vorm van groenstroken en parken. De speelplekken liggen grotendeels in het gras, waardoor deze prima om kunnen gaan met hitte en wateroverlast. Wel ontbreekt soms voldoende beschutting.
- **Vrije speelruimte** - in de meeste speelbuurten is voldoende ruimte om veilig op straat te spelen (stoepen, pleintjes, parkeerhofjes of straten). Door veel geparkeerde auto's is het soms niet fijn om te spelen. Er is veel en gevarieerd openbaar groen in Voorschoten waar kinderen de natuur kunnen ontdekken. Door hoog gras (goed voor de biodiversiteit) is het groen niet altijd goed bespeelbaar.
- **Scholen** - de schoolpleinen van De Regenboog (Boschgeest en Bloemenwijk) en de Gevers Deynootschool (Bijddorp) vormen een noodzakelijke aanvulling op het formele speelaanbod. Openbare buurtplekken ontbreken in de omliggende speelbuurten. Alleen het schoolplein van de Gevers Deynootschool (Bijddorp) is in beheer van de gemeente.

Trapveld

Speelaanleiding op de stoep

Beperkt ingerichte buurtplek

Natuurlijke speelaanleidingen

Aanbevelingen uit veldonderzoek

- Meer uitdaging op buurtplekken (ook 0-4 en 9+).
- Bij een overmaat van kleine speelplekken met beperkte speelwaarde deze opheffen of omvormen als er voldoende buurtplekken zijn.
- Diverser sportaanbod verspreid over Voorschoten realiseren in samenspraak met gebruikers (in parken, bij bestaande voorzieningen): voetbal op verharding/kunstgras en andere sporten, zoals fietscross, boulder en calisthenics. Skatevoorziening mogelijk uitbreiden. Een aantal voetbalvelden eventueel opheffen. Buurtplekken en wijkplekken inclusiever herinrichten (paden, ondergronden en toestellen).
- Beschutting rond speelplekken toevoegen.
- Openbaar groen bespeelbaarder maken (maabeleid en aanleg bespeelbaar groen).

2.2 KINDERWANDELINGEN

Kinderen in de basisschoolleeftijd zijn een belangrijke groep gebruikers van de speelruimte. Om van de kinderen zelf te horen wat zij belangrijk vinden en te zien hoe zij de ruimte gebruiken, zijn vier wandelingen uitgevoerd met kinderen verspreid over Voorschoten. In groepjes van maximaal 10 leerlingen uit verschillende klassen is gewandeld langs de speelplekken rondom de school. Leerlingen van de volgende scholen hebben meegedaan: Fortgensschool, Gevers Deynootschool, Nutsbasisschool, Het Kompas en De Vink.

Bevindingen

- Over het algemeen zijn de speelplekken met natuurlijke elementen (parcours, heuvels, bosjes, etc.) populair bij zowel de jongere als de oudere kinderen die meegewandeld hebben. Hier kunnen ze hutten bouwen, klimmen en klauteren (in bomen) of 'gewoon' verstoppertje of tikkertje spelen. Vaak zijn dit plekken waar kinderen hun fantasie kunnen gebruiken en zelf spellen kunnen bedenken. Spelen

met water zou hier een waardevolle toevoeging zijn. Ook vonden sommige kinderen dat het nog (veel) groener mag, bijvoorbeeld door meer bloemen te integreren op de speelplekken of groene gevels te faciliteren.

- Voetballen, schommelen (nestschommel!), klimmen en draaien vinden de kinderen leuk om te doen.
- Op veel plekken zien de kinderen hondenpoep, wat hinderlijk is bij het spelen.
- Oudere kinderen missen soms uitdaging op de speelplekken. Zij gaan steeds vaker naar buiten om te sporten en te ontmoeten in plaats van om te spelen. Bij sommige sportplekken vinden de kinderen het juist jammer dat er geen speelelementen zijn, zodat zij ook hier kunnen spelen.
- Plekken om te steppen of skaten (niet te ver van huis), worden gemist in Voorschoten.

Aanbevelingen uit kinderwandelingen

- Bij toevoegen elementen (bv. doeltjes) letten op plaatsing i.r.t. (prik)struiken en huizen, of voorzieningen treffen om te voorkomen dat de bal te ver doorrolt.
- Op grotere plekken (buurt- en wijkplekken) zorgen voor voldoende uitdaging voor kinderen vanaf 10 jaar zodat de verblijfswaarde stijgt. Hogere en uitdagendere toestellen toevoegen, andere sporten mogelijk maken.
- Zorgdragen dat kinderen samen kunnen spelen. Dus twee schommels in plaats van één. Ook faciliteren dat kinderen van verschillende leeftijdsgroepen met elkaar op één plek kunnen spelen door combineren toestellen voor verschillende leeftijden.
- Toevoegen van speeltoestellen of -aanleidingen aan sportplekken, zodat doelgroep vergroot wordt en verblijfsduur verlengd.
- Uitlaatbeleid realiseren met duidelijke communicatie.
- Groen kan nog meer geïntegreerd worden in de inrichting van de openbare ruimte. Als speelelement, ter bevordering van de biodiversiteit en ter verbetering van de klimaatbestendigheid.

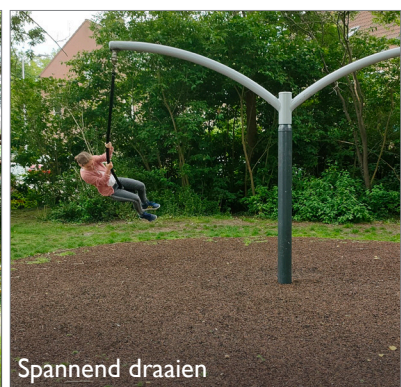
Multifunctioneel

Beetje saai, prima voor jong kind

Klimmen

Spannend draaien

2.3 JONGERENOVERLEG

Jongeren (12-19 jaar) zijn een doelgroep die de openbare ruimte op hun eigen manier gebruiken. In samenwerking met Voorschoten Voor Elkaar worden de jongeren betrokken bij de invulling van de openbare ruimte zodra er concrete kaders voor uitvoering zijn (locaties en budget). Op deze manier kan er snel een verbetering gerealiseerd worden en blijven jongeren betrokken.

2.4 ONLINE VRAGENLIJST

Naast kinderen en jongeren zijn de ervaringen van alle inwoners van Voorschoten en andere gebruikers van de speel- en sportruimte in Voorschoten in beeld gebracht middels een online vragenlijst. Alle resultaten zijn terug te vinden in Bijlage I.

Bevindingen

- De vragenlijst is door 1227 mensen ingevuld, het vaakst door volwassenen. De grootste groep kinderen is die van 5 t/m 9 jaar (16%).
- Bijna 60% van de kinderen t/m 9 jaar speelt dagelijks buiten. Voor de oudere kinderen is dat nog maar 36% en voor jongeren 16%. Volwassenen bewegen weer vaker buiten: 31% dagelijks en 43% wekelijks.
- De formele speelplekken met toestellen zijn het populairst bij de kinderen. Bij oudere kinderen en jongeren worden sportplekken en -verenigingen belangrijker om te bewegen. Voor volwassenen zijn de recreatiezones en natuurgebieden in en rondom Voorschoten het meest populair.
- Populaire speelvormen om toe te voegen of te behouden zijn schommelen, klimmen, springen en spelen met een bal (voetbal, hockey). Bij de sporten zijn routes het meest populair (wandeling-, hardloop- of fietsroute), gevolgd door fitness en calisthenics, en klimmen of boulderen. Ook (beach)volleybal is populair.
- Voor mensen met een beperking zijn mogelijkheden om te zitten en beplanting het belangrijkste om rekening mee te houden. Opvallend is dat zij niet altijd aangepaste

speeltoestellen nodig hebben. Wel vindt meer dan de helft (35 van 63 reacties) dat elke wijk ten minste één plek moet hebben met speciale toestellen voor mensen met een beperking.

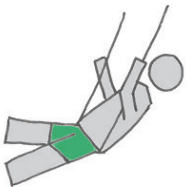
- Natuurlijk spelen is onder kinderen t/m 14 jaar populair: meer dan 60% wil meer van dit soort plekken. Niet iedereen wil dat er daarvoor gewone speelplekken weggaan. Spelen met water is vooral onder de allerjongsten populair.
- Kinderen t/m 14 jaar willen meer grote speelplekken in de buurt (80%). De jongere kinderen hieronder vinden wel vaker dat dit niet ten koste moet gaan van kleine speelplekken in de buurt. Het belangrijkste bij grote speelplekken voor alle doelgroepen zijn speeltoestellen voor verschillende leeftijden, sportmogelijkheden en faciliteiten zoals bankjes en veiligheid. Dit geldt ook voor de centrale plek in het Burgemeester Berkhoutpark.
- Uit de vragenlijst blijkt weinig behoefte aan een ontmoetingsplek onder jongeren en volwassenen (37 reacties).

Aanbevelingen uit online vragenlijst

- Speelvormen combineren, zoals natuurlijk spelen en traditionele toestellen. Bij waterspelen ook voldoende faciliteiten voor (groot)ouders of begeleiders van kleine kinderen om te verblijven.
- Binnen elke wijk een uitdagende plek realiseren voor meerdere doelgroepen die bestaat uit een combinatie van spelen en sporten. Deze plek toegankelijk maken voor mensen met een beperking.
- Parkfunctie Burgemeester Berkhoutpark behouden, en uitbreiden speel- en sportfunctie.
- Meer variatie in aanbod: natuurlijk spelen toevoegen binnen wijken, sportaanbod vergroten met bijvoorbeeld klimmen, fitness en beweegroutes.
- Bij (her)inrichting van grote speelplekken ook aandacht besteden aan verkeersveiligheid en toegangen.

schommelen

klimmen

springen

voetballen
(en hockeyen)

2.5 IMPRESSIE SPEELRUIMTE

Formele speelruimte

Parcours

Voetballen op gras

Toestel niet bereikbaar met rolstoel

Traditionele speeltoestellen

Speelpleintje

Niet overal voldoende beschutting

Beperkte uitdaging skateplek

Natuurlijk spelen

Vrije speelruimte

Ruimte om te rennen en ravotten

Autoluwe straten

Gemakkelijk tussen de huizen door

Bespeelbaar groen

Fietsen of stappen op straat

Spelen langs het water

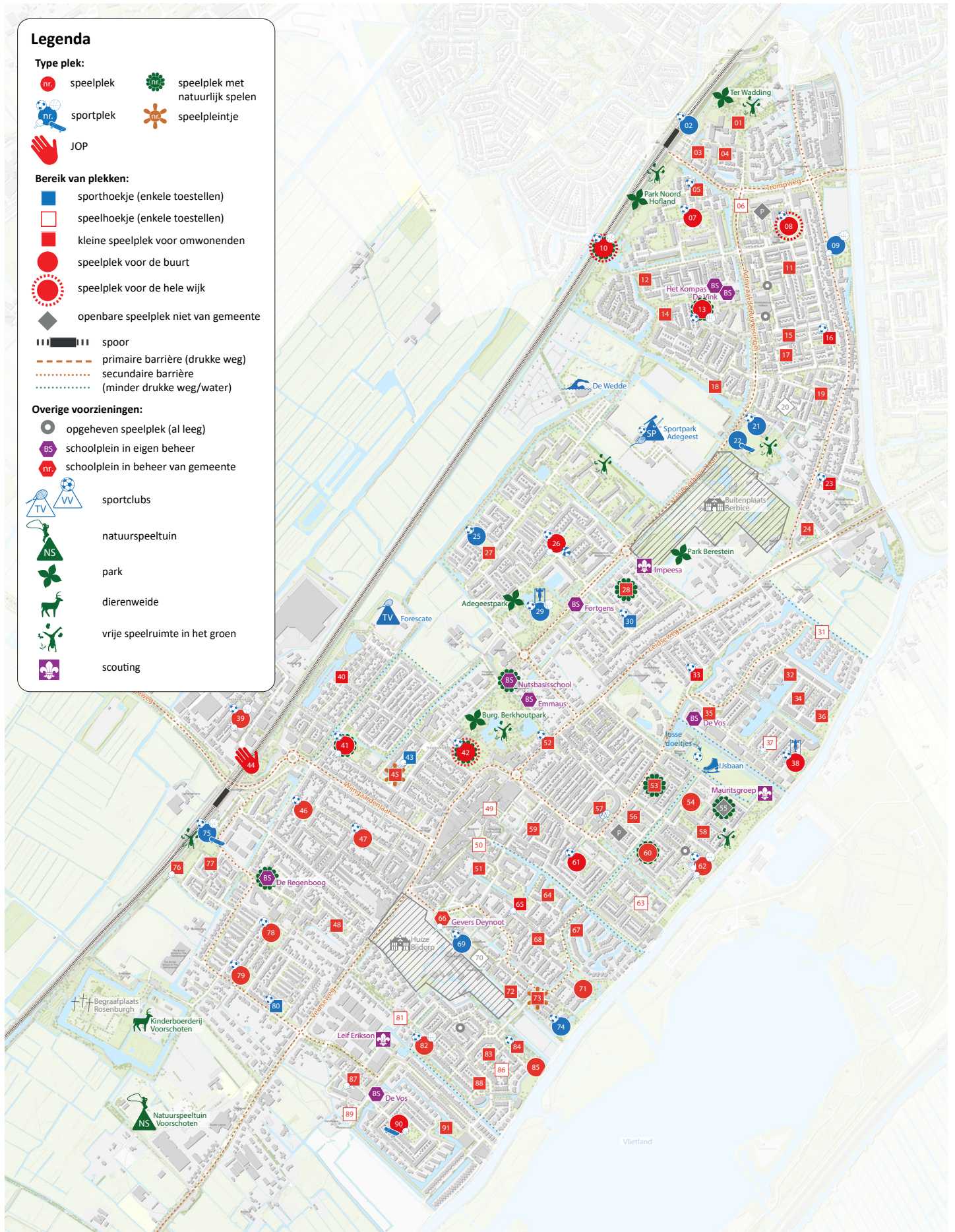

Speelaanleidingen op straat

Groen niet altijd goed bespeelbaar

2.6 SPEELRUIMTEKAART

03 • KADERS VOOR SPELEN

In dit hoofdstuk zijn vanuit andere beleidsterreinen raakvlakken gezocht met de speelruimte. Deze vormen kaders voor de visie en ambities voor de speelruimte. Sommige kaders zijn vastgesteld, zoals de Structuurvisie. Andere kaders geven alleen richtlijnen, zoals het SamenSpeelAkkoord. Ook de LIOR wordt in dit hoofdstuk genoemd. Hoewel de LIOR geen input vormt voor het speelruimteplan (eerder andersom), zijn hierin wel kaders opgenomen die relevant zijn voor de speelruimte.

3.1 EVALUATIE SPEELRUIMTEPLAN 2009-2018

Het oude speelruimteplan uit 2009 richtte zich op voldoende goede speelruimte, uitbreiding van de informele speelruimte, meer (grotere) balspeelvelden, het betrekken van schoolpleinen bij de speelruimte en het behouden van het dorpse karakter van de speelplekken.

Voldoende kwalitatieve formele en informele speelruimte is nog steeds belangrijk. De richtlijnen uit 2009 zijn nog bruikbaar, maar kunnen aangevuld worden. Belangrijker dan het toepassen van ruimtelijke normen en een demografische analyse per wijk is te kijken wat er mogelijk is binnen de beschikbare ruimte om een goed basisnetwerk te realiseren voor iedereen (bewoners én bezoekers). In dit nieuwe beleidsplan en in het beheerplan wordt deze normgerichte benadering losgelaten en is meer aandacht voor een divers aanbod per speelbuurt en voor heel Voorschoten.

Anno 2023 wil Voorschoten de speelruimte inrichten voor de toekomst. Er is meer ruimte voor nieuwe ontwikkelingen in spelen en sporten (bv. interactieve toestellen en andere sportvormen) zodat meer kinderen in beweging komen. Een goed openbaar aanbod is belangrijk gebleken tijdens de coronapandemie. Er wordt daarbij breder gekeken dan alleen kinderen als gebruikers van de speelruimte: ook volwassenen en senioren krijgen een plek om te bewegen en elkaar te ontmoeten in de openbare ruimte. De nadruk komt hierdoor minder te liggen op balspeelvelden, schoolpleinen en het dorpse karakter van de speelplekken.

3.2 STRUCTUURVISIE VOORSCHOTEN 2025 (2017)

De structuurvisie beschrijft de integrale ruimtelijke visie voor Voorschoten in 2025. Het doel hiervan is het instandhouden en versterken van de ruimtelijke structuur en het karakter van Voorschoten als een groen dorp met een fijn leefklimaat. Op een aantal ambities kan de speelruimte inspelen:

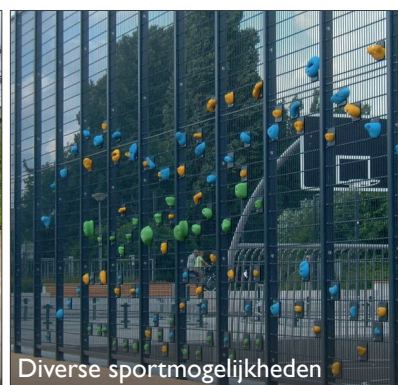
- *Bruikbaarheid van groen vergroten; recreatieve routes door en rondom Voorschoten, variatie in gebruiksmogelijkheden parken, bespeelbaar groen en natuurlijke speelplekken.*
- *Voldoende fiets- en wandelroutes, en de inrichting van de openbare ruimte nodigt uit tot bewegen. Door fiets- en wandelroutes veilig en aantrekkelijk te maken worden inwoners gestimuleerd om meer te bewegen.*
- *Oevers meer toegankelijk maken, en water zichtbaarder en beter beleefbaar.*
- *Het centrum wordt gezien als het hart van het dorp, waar ontmoeting en samenkomst mogelijk en wenselijk is.*
- *Inclusiviteit, zoveel mogelijk volgens Agenda 22.*

Ten aanzien van de beleefbaarheid van water om mee te spelen, moet rekening gehouden worden met de waterkwaliteit. Als de waterkwaliteit van het oppervlaktewater onvoldoende is, moeten extra maatregelen getroffen moeten worden om spelen met water te realiseren, zoals een zuiveringsinstallatie.

Naast de bovenstaande ambities beschrijft de structuurvisie enkele ontwikkelingen waar we bij de inrichting van de speelruimte rekening mee willen houden. Tot 2040 vindt er extra vergrijzing plaats (10% bevolkingsgroei, waarvan de meerderheid ouderen). De groep ouderen wordt ook steeds ouder. Door in de openbare ruimte voldoende voorzieningen aan te bieden kan deze leeftijdsgroep gezond oud worden. Ook klimaatverandering is een thema dat speelt in de speelruimte. Het wordt warmer, er komen langere perioden van droogte en meer piekbuien. Speel- en sportplekken worden

Inclusief sporten

Diverse sportmogelijkheden

Bewegen voor senioren

Samen spelen

fijne verblijfplekken door deze klimaatbestendig in te richten en kunnen een positieve rol spelen voor het klimaat van de omliggende buurt.

3.3 VOORSCHOTEN IN BEWEGING 2020-2023 - LOKAAL SPORTAKKOORD (2020)

Voorschoten heeft een lokaal sportakkoord (2020) dat de ambities uit het Nationaal Sportakkoord vertaalt naar lokale ambities. Een aantal ambities kunnen meegenomen worden in het speelruimtebeleid.

“Iedereen beleeft een leven lang plezier aan sporten en bewegen. Geen verschil qua afkomst, leeftijd, gezondheid, beperking, geartheid, religie, sociale status, opleiding.”

Dit kan in de speelruimte een plaats krijgen door inclusieve sport- en speellocaties voor mensen van verschillende leeftijden, met en zonder fysieke beperkingen.

“Voor een leven lang sporten en bewegen begint bij de jeugd. Aandacht voor kwaliteit van bewegen (aanbod, begeleiding, accommodatie).”

Bij speelplekken voor kinderen, maar ook voor volwassenen kan extra gelet worden op diversiteit van de toestellen en speelaanleidingen, zodat verschillende soorten bewegingen uitgevoerd kunnen worden. Op de sportplekken in Voorschoten kunnen verschillende sporten worden uitgevoerd. Met behulp van een buurtsportcoach kunnen daar nog meer kinderen gemotiveerd worden om te bewegen met gerichte activiteiten.

3.4 SAMENSPEELAKKOORD

In 2019 is het Samenspeelakkoord opgesteld. De ambities uit het SamenSpeelAkkoord zijn het creëren van een inclusieve speelcultuur, waarin het vanzelfsprekend is dat kinderen met en zonder beperking samen spelen; meer plekken om samen te spelen en betere en meer toegankelijke kennis over samenspelen.

Voor het inrichten van samenspeelplekken kan de volgende richtlijn uit de Inspiratiebundel - Aan de slag met samenspelen (VNG: 2019) aangehouden worden:

- Een kind of inwoner met een beperking moet zich 100% welkom voelen.
- 70% van de speelplek moet voor iedereen toegankelijk en

bereikbaar zijn (paden, ondergronden).

- 50% van de speelaanleidingen en toestellen is gericht op ontmoeting en samenspelen en biedt speelplezier aan alle kinderen (bespeelbaar).

Daarnaast is het belangrijk een fanclub op te zetten van bewoners, belangengroepen, maatschappelijke organisaties en betrokken beleidsmakers. Deze groep kan de richtlijn bewaken bij ontwerpen van plekken, gebruikers betrekken en activiteiten organiseren. Zo worden sociale drempels wegnemen om lekker samen buiten te gaan spelen. In Voorschoten kan de Adviesgroep Toegankelijkheid deze rol vervullen.

3.5 LEIDRAAD INRICHTING OPENBARE RUIMTE (LIOR)

In de LIOR staan de inrichtingseisen omschreven voor de openbare ruimte, waaronder de speelruimte. Op basis van de eisen uit dit speelruimteplan zal de LIOR aangepast worden.

De oude LIOR geeft goede handvatten voor de inrichting van de speelruimte. Vanuit dit plan zullen er met name minder strakke kwantitatieve eisen opgenomen worden (m.b.t. de oppervlakte van speel- en sportplekken). Daartegenover staan extra eisen en meer vrijheid om meer variatie en diversiteit te realiseren binnen de speelruimte. Ook worden de richtlijnen voor de spreiding van de speel- en sportplekken overgenomen.

04 • SPEELRUIMTEVISIE EN AMBITIES

Op basis van het onderzoek en de kaders heeft de gemeente een visie voor de speelruimte opgesteld. De visie wordt in dit hoofdstuk toegelicht met ambities en in beeld gebracht met concrete voorbeelden voor de uitvoering. In een apart beheerplan worden ingrepen voorgesteld om de huidige speelruimte te laten aansluiten op deze ambities.

4.1 DE SPEELRUIMTE VAN DE TOEKOMST: SPELEN, BEWEGEN EN ONTMOETEN VAN 0-100 JAAR

Voorschoten investeert in grote, centrale en uitdagende speelplekken waar iedereen welkom is: grote plekken voor heel Voorschoten en buurtplekken om de buurt te ontmoeten. Kleine speelplekken blijven voor omwonenden. Bestaande beweegvoorzieningen worden verbeterd en een diverser aanbod stimuleert inwoners van 0-100 jaar om te bewegen. Naast spelen en bewegen biedt de speelruimte ruimte voor ontmoeting en natuurbeleving. Voorzieningen worden duurzaam vervangen met oog voor klimaatverandering en circulariteit.

4.2 AMBITIE 1: CENTRALE SPEELPLEKKEN

Uitdagende, **grote speelplekken** dagen de bewoners van heel Voorschoten uit om naar buiten te gaan. **Buurtplekken** voor een brede doelgroep vormen daarnaast het basisnetwerk voor spelen binnen loopafstand voor de kinderen. De **kleine speelplekken** zijn een aanvulling op of alternatief voor buurtplekken. Deze zijn ingericht voor een specifieke doelgroep en bieden meer ruimte voor initiatief van bewoners. Sommige plekken liggen te dicht op elkaar. De overbodige plek wordt opgeheven en krijgt een minimale inrichting eventueel in samenspraak met bewoners. Deze **flexibele plekken** kunnen als het nodig is weer ingericht worden in de toekomst. Met andere andere speelvormen zoals speelaanleidingen (in het groen of op de verharding), interactieve en unieke toestellen worden alle leeftijden uitgedaagd.

4.3 AMBITIE 2: BEWEEGVRIENDELIJKE LEEFOMGEVING

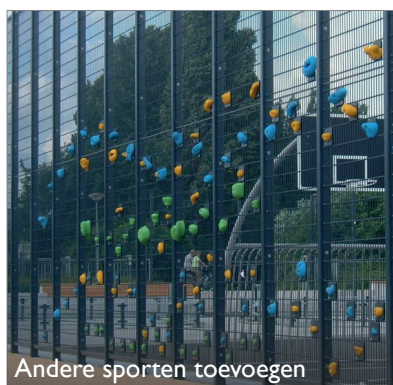
In elke speelbuurt zijn er beweegvoorzieningen voor een brede doelgroep. Een aantal voorzieningen in Voorschoten wordt verbeterd zodat er fijner en langer gesport kan worden: voetbal op andere ondergronden (kunstgras, verharding), aanpassen van de baskets, het plaatsen van ballenvangers, toevoegen van beweegroutes, bankjes en prullenbakken en het uitbreiden van de skatevoorziening. Hierbij gaat **kwaliteit boven kwantiteit**: om centrale sportplekken te realiseren worden een aantal trapvelden opgeheven in buurten met veel voetbalmogelijkheden. Op centrale, grote plekken worden nieuwe sporten toegevoegd (bv. urban sports, fietscross, boulder of beachcourt). Door dit **diverser sportaanbod** komen meer inwoners van Voorschoten in beweging. In de groenzomen van Voorschoten zorgen we voor een **actieve infrastructuur** met voldoende voorzieningen waar volwassenen en ouderen fijn kunnen wandelen, fietsen en waar intensief bewogen kan worden met een beweegparcours of bootcamp. De exacte invulling van het type sporten wordt afgestemd in samenspraak met bewoners en gebruikers (bv. via vragenlijsten, bewegegroepen en evt. buurtsportcoaches in de toekomst).

4.4 AMBITIE 3: SPEELRUIMTE VOOR IEDEREEN

Iedereen in Voorschoten heeft de ruimte om te spelen, bewegen en elkaar te ontmoeten. Voor mensen met een lichamelijke beperking wordt een **inclusieve speelruimte** gerealiseerd door op grote speelplekken en buurtplekken begaanbare opgangen, paden langs de toestellen, toegankelijke ondergronden en voldoende bankjes aan te leggen. Eén grote speelplek wordt in samenspraak met de Adviesgroep Toegankelijkheid met meerdere inclusieve toestellen ingericht. Als er omwonenden zijn met beperkingen rond een speelplek, worden hun ideeën meegenomen bij de toestelkeuze. Hierbij wordt gezocht naar toestellen die voor verschillende doelgroepen uitdagend zijn. **Jongeren** hebben hun eigen behoeftes met betrekking tot de buitenruimte. In gesprek met jongeren (door middel van vragenlijst en overleg) wordt afgestemd welke verbeteringen er

Bewegen voor iedereen door beweegroutes

Andere sporten toevoegen

Urban sports toevoegen

Bewegen voor iedereen

doorgevoerd kunnen worden. Als in de toekomst blijkt dat er toch behoefte is aan een ontmoetingsplek voor jongeren, kan ook daarover gesproken worden. De steeds groter wordende groep **ouderen** kan actief blijven op de bestaande groenstroken en parken in en rond Voorschoten. In samenspraak met verzorgingstehuizen en fysiotherapeuten worden bankjes en beweegroutes (en sporttoestellen) in het groen rond de huizen gerealiseerd waarop beweegprogramma's kunnen worden uitgevoerd. Ook op de grote speelplekken zijn ouderen welkom met hun kleinkinderen, denk hierbij aan voldoende rustpunten en toegankelijke paden, maar ook aan extra voorzieningen op wens van deze groep. Alle bewoners in Voorschoten worden actief betrokken bij de keuzes voor de inrichting van de speelruimte. Dit gebeurt bij het opstellen van dit beleid en het uitvoeringsplan (zie onderzoek), maar ook zodra een plek heringericht wordt. De mate waarin bewoners invloed hebben ligt aan de type plek (zie andere thema's). In het beheerplan worden de ruimte en afwegingen voor **bewonersinitiatieven** beschreven.

4.5 AMBITIE 4: DUURZAME SPEELRUIMTE

Grote speel-, buurt- en sportplekken worden intensief gebruikt. Voor de **duurzaamheid** van de speelruimte wordt hier gekozen voor robuuste toestellen die het liefst 20 jaar mee kunnen. Als aanvulling hierop worden (natuurlijke) speelaanleidingen geplaatst met een kortere levensduur (gemiddeld 7 jaar) die aansluiten op de wensen van bewoners. Toestellen of onderdelen die nog goed zijn bij herinrichting worden hergebruikt. Voor de **klimaatbestendigheid** wordt per plek een passende ondergrond gekozen die goed water doorlaat en zo min mogelijk opwarmt. Op plekken waar dit ontbreekt worden actief bomen aangeplant voor voldoende beschutting. Bij kleine en flexibele speelplekken wordt, waar mogelijk, voor een grasondergrond gekozen. Bij elke herinrichting worden klimaatproblemen in de buurt onderzocht om te kijken of de plek een oplossing kan bieden, bijvoorbeeld door het aanleggen van wadi's of planten van extra bomen. De inrichting van de speelruimte daagt daarnaast uit om de natuur te ontdekken.

Natuurlijk spelen kan in de groenzoomen. In verband met de waterkwaliteit wordt spelen met water op de huidige locaties langzaam weggehaald en komt terug op één centrale plek inclusief zuiveringsinstallatie. Bij inrichting en beheer van het openbare groen, bij buurtplekken in het groen en bij flexibele plekken, wordt extra gelet op bespeelbaarheid van het groen. Denk hierbij aan bomen, struiken, heuvels en begaanbare oevers. Met natuurlijke speelaanleidingen wordt natuurlijk spelen verder gestimuleerd, zoals klimbomen, stapstammen, wilgenhutten en insectenhutten. Hondenuitlaatgebieden zijn duidelijk gescheiden van de speelplekken en het overige openbare groen.

4.6 AMBITIE 5: NIEUWBOUWWIJKEN

In de vele ontwikkelgebieden van Voorschoten gelden de karaktereigenschappen van de verschillende soorten plekken (zie 3.7) als **inrichtingseisen**. Vanaf de start van de ontwikkeling moet voldoende ruimte voor spelen gereserveerd worden, ten minste 3% van de oppervlakte van het plangebied. Geadviseerd wordt om deze ruimte zo veel mogelijk te clusteren op centrale plekken. Bij ontwikkelingen groter dan 10 ha wordt ten minste één uitdagende buurtspeelplek aangelegd en bij kleinere ontwikkelingen kan gekozen worden voor een kleinere buurtplek of meerdere kleine speelplekken. Ook de spreiding en inrichting voldoen aan de eisen uit dit plan en sluiten aan op de speelruimte en -behoefte van omliggende buurten. Bij ontwikkelingen wordt ook direct de klimaatbestendigheid meegenomen. In de plannen is daarnaast aandacht voor diversiteit. Het gebruik van alleen natuurlijke speelaanleidingen wordt afgeraden, omdat dit weinig uitdagend is. Wat betreft de **rolverdeling** houdt de gemeente de regie over de inhoud van de speelruimte om de kwaliteit te waarborgen. Bij grote woongebieden legt de ontwikkelaar zelf aan en heeft de gemeente een toetsende rol. Bij kleine ontwikkelingen kan het ontwerp en aanleg overgedragen worden aan de gemeente. Vóór de overdracht aan de gemeente wordt de opgeleverde speelplek gekeurd. Zodra deze is overgedragen worden onderhoud en vervanging taken van de gemeente.

Speeltoestellen voor rolstoelen

Interactief en inclusief spelen

Spelen met water

Bespeelbare wadi

4.7 VOORBEELDEN VOOR UITVOERING

Hier worden de eigenschappen beschreven van de verschillende type speelplekken in de toekomst. De eigenschappen worden

naar gestreefd. In concrete voorbeelden wordt verteld wat noodzakelijke verbeteringen zijn om dit te verbeteren.

Grote speelplekken

Burgemeester Berkhoutpark

- Doelgroep:** 0-100 jaar, 3-4 plekken in heel Voorschoten.
- Ruimte:** 5.000-10.000 m².
- Functie:** spelen, bewegen en ontmoeten.
- Inrichting:** uitdagende, unieke toestellen.
- Voorzieningen:** zitmogelijkheden, veilige toegangen en verlichting.
- Inclusief:** bereikbaar en toegankelijk, één locatie extra bespeelbaar in samenwerking met Adviesgroep Toegankelijkheid.
- Participatie:** gemeentebreed inventariseren wensen en beperkingen.
- Duurzaamheid:** robuuste toestellen, aanvullingen met speelaanleidingen met kortere levensduur, schaduw en zon.

Concreet voorbeeld

Burgemeester Berkhoutpark (nr. 42) uitdagender voor alle leeftijden maken en meer voorzieningen om langer verblijf aantrekkelijker te maken. Andere plekken die uitgebreid worden tot centrale plekken zijn de sportplek aan de Piet den Hartogplein (nr. 62); de B.J. Gemmekelaan (nr. 75 en 76); natuurspeelplek in Park Noord-Hofland (nr. 10) en eventueel centrale sportplek in het Adegeestpark (nr. 29).

Buurtplekken

Frans Lisztlaan

- Doelgroep:** 0-14 jaar, omliggende buurt, minimaal 1 per speelbuurt, op loopafstand (max. 10 min) van de woning.
- Ruimte:** ca. 3.000 m².
- Functie:** spelen, bewegen en ontmoeten.
- Inrichting:** uitdagende toestellen, sport, omliggend bespeelbaar groen, speelaanleidingen.
- Voorzieningen:** zitmogelijkheden.
- Inclusief:** bereikbaar en toegankelijk.
- Participatie:** buurt beoordeelt inrichting en geeft extra initiatieven aan.
- Duurzaamheid:** robuuste toestellen, aanvullingen met speelaanleidingen met kortere levensduur.

Concreet voorbeeld

Meer uitdaging voor kinderen onder 4 en boven 9 jaar toevoegen op buurtplekken: extra of anders spelen en sporten, hogere toestellen, groen en verharding bespeelbaar maken.

Kleine speelplekken

Bertus van Akenlaan

- Doelgroep:** vaak jongere doelgroep (0-9 jaar), direct omwonenden, aanvulling op buurtplekken op loopafstand (max. 5 min) van de woning, ca. 500 m².
- Ruimte:** ca. 500 m².
- Functie:** spelen.
- Inrichting:** passend bij doelgroep en wensen bewoners, gras.
- Vorzieningen:** niet noodzakelijk.
- Inclusief:** niet noodzakelijk.
- Participatie:** omwonenden grotere inspraak op inrichting, kunnen ook rol spelen in (groen)onderhoud.
- Duurzaamheid:** speelaanleidingen met kortere levensduur.

Concreet voorbeeld

Als ruimte ontbreekt voor een buurtplek, kunnen verschillende kleine speelplekken de functie van buurtplek vervangen. Variatie in type spel is hierbij belangrijk.

Flexibele plekken

Arendserf

- Doelgroep:** direct omwonenden
- Ruimte:** ruimte blijft beschikbaar voor spelen (vastgelegd in bestemmingsplan)
- Functie:** spelen/ontmoeten
- Inrichting:** minimaal, bespeelbaar groen (of verharding), wensen bewoners kunnen soms ook een plek krijgen.
- Participatie:** omwonenden hebben beperkte inspraak op de inrichting, kunnen ook een rol spelen in (groen)onderhoud.

Concreet voorbeeld

Met een basisbudget wordt de ruimte ingericht tot bespeelbaar groen of speelse verharding. Speciale wensen van bewoners kunnen ook met het budget gerealiseerd worden, zoals wilgenhutten, speelbosjes, een picknickbank of een bloemenperk.

05 • SAMENVATTING

Dit speelruimteplan geeft richting aan de toekomst van spelen in Voorschoten. Vanuit onderzoek (in het veld en onder gebruikers) en bredere kaders voor spelen zijn een visie en ambities verwoord. In een apart beheerplan worden ingrepen voorgesteld en doorgerekend om de speelruimte beter aan te laten sluiten op de nieuwe visie en ambities.

5.1 HUIDIGE SPEELRUIMTE

De staat van de speelruimte

De speelruimte in Voorschoten wordt gekenmerkt door duidelijk begrensde, groene speelbuurten met veel vrije speelruimte (op straat en in het groen) en waar veel voetbal kan worden. Er zijn vaak kleine speelplekken te vinden op korte afstand van elkaar. De uitdaging is hier beperkt en ook op de grotere plekken is regelmatig niet voldoende uitdaging te vinden voor de jongste en oudere kinderen. Qua sporten en beweging is er meer variatie mogelijk. Daarnaast is de aantrekkelijkheid van de vrije speelruimte om in te spelen beperkt en laat de bespeelbaarheid en toegankelijkheid voor kinderen met een beperking te wensen over.

Wensen en behoeften

Door participatie met inwoners en gebruikers van de speelruimte ontstaat een breed gedragen plan. Uit wandelingen met kinderen is gebleken dat zij graag in de natuur spelen, samen willen spelen en dat zij uitdaging voor kinderen vanaf 10 jaar missen. Ook respondenten van de vragenlijst vinden samen spelen belangrijk. Daarnaast is variatie in het aanbod belangrijk: het combineren van speelvormen en doelgroepen op één speel- of sportplek. Jongeren worden bij de (her)inrichting betrokken zodra er concrete kaders zijn (locaties, budgetten).

5.2 VISIE EN AMBITIES

Kaders voor spelen

De speelruimte gaat vandaag de dag over veel meer aspecten dan alleen spelen voor kinderen. Andere beleidsstukken, ontwikkelingen en inzichten geven extra kaders mee voor de speelruimte. Inclusiviteit, de recreatieve functie van de groenzomen, vergrijzing, klimaatverandering, de beweegvriendelijke leefomgeving en nieuwe speel- en sportvormen (bv. interactieve toestellen en urban sports) zijn onderwerpen waar de gemeente in de toekomst rekening mee wil houden.

Visie

Voorschoten investeert in grote, centrale en uitdagende

speelplekken waar iedereen welkom is: grote plekken voor heel Voorschoten en buurtplekken om de buurt te ontmoeten. Kleine speelplekken blijven voor omwonenden. Bestaande beweegvoorzieningen worden verbeterd en een meer divers aanbod stimuleert inwoners van 0-100 jaar om te bewegen. Naast spelen en bewegen biedt de speelruimte ruimte voor ontmoeting en natuurbeleving. Voorzieningen worden duurzaam vervangen met oog voor klimaatverandering en circulariteit.

Ambities

De visie is uitgewerkt in vijf ambities waar de gemeente de komende jaren actief aan gaat werken:

- Centrale speelplekken - een beschrijving van verschillende type speelplekken en hun nieuwe rol. De aandacht verschuift van veel (kleine) plekken, naar grote, centrale en uitdagende speelplekken waar spelen, sporten en ontmoeten gecombineerd wordt met voldoende aantrekkingskracht voor een bredere doelgroep. Veel kleine plekken kunnen flexibel ingericht worden, zonder toestellen.
- Beweegvriendelijke leefomgeving - voetbal maakt vaker plaats voor nieuwe sporten (bv. urban sports) en bestaande velden worden met andere ondergronden aantrekkelijker gemaakt. Groenzomen worden sportplekken voor een brede doelgroep. Afstemming voor de specifieke sporten vindt plaats met gebruikers.
- Speelruimte voor iedereen - er komt extra aandacht voor doelgroepen die nu weinig ruimte hebben, maar wel specifieke eisen. Zo wordt de speelruimte op grote plekken inclusief (toegankelijk en bespeelbaar), komt er ruimte voor ontmoeting en extra beweegmogelijkheden voor senioren en worden jongeren meegenomen in de uitvoering van het speelruimteplan.
- Duurzame speelruimte - bij de keuze van toestellen en materialen voor de inrichting wordt er op gelet dat deze lang mee kunnen en een oplossing bieden aan klimaatproblemen (hitte- en wateroverlast). Natuurlijk spelen wordt gestimuleerd in de groenzomen en in de vrije speelruimte.
- Nieuwbouwwijken - in de nieuwbouwwijken van Voorschoten wordt voldoende ruimte gereserveerd voor de nodige type speelplekken. De gemeente houdt regie over de kwaliteit.

5.3 BEHEERPLAN

In het beheerplan (apart document) wordt beschreven hoe het areaal wordt onderhouden en de ambities gerealiseerd.

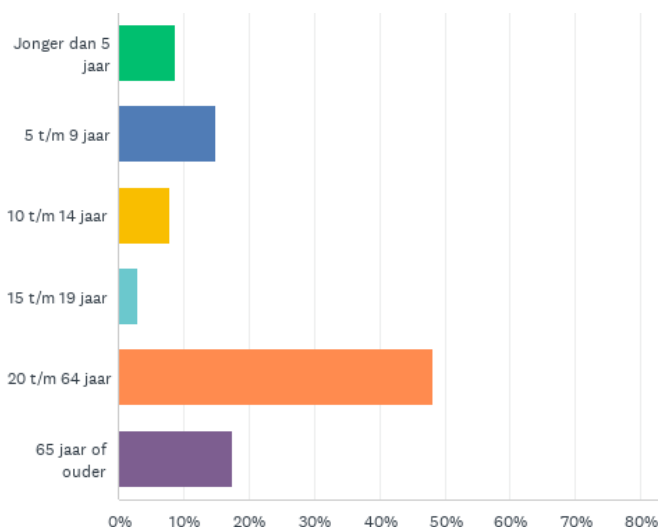
BI • RESULTATEN VRAGENLIJST

1.1 ALGEMENE RESULTATEN

Inwoners van Voorschoten hebben in een online vragenlijst kunnen meedenken over spelen, sporten, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte. Deze informatie is meegenomen in het beleids- en uitvoeringsplan. Ook bij toekomstige (her)inrichtingen van speel- en sportplekken kunnen deze resultaten gebruikt worden om de plekken aan te laten sluiten op de wensen en behoeften van inwoners. Eerst volgen de algemene resultaten, vervolgens zijn de resultaten verder uitgewerkt in relatie tot de ambities uit dit speelruimteplan. De wijkspecifieke resultaten worden meegenomen in het uitvoeringsplan.

Soms zijn vragen niet door iedereen binnen de leeftijdscategorie ingevuld. Hierdoor wijken de totalen per vraag soms af van het totaal aantal respondenten binnen een bepaalde leeftijdscategorie.

- In totaal hebben **1227 mensen** de vragenlijst ingevuld, verdeeld over zes leeftijdscategorieën: jonger dan 5 jaar, 5 t/m 9 jaar, 10 t/m 14 jaar, 15 t/m 19 jaar, 20 t/m 64 jaar en 65 jaar en ouder. Zoals in grafiek 1 te zien is, is de vragenlijst het meest ingevuld door volwassenen en blijft de groep 15 t/m 19 jaar wat achter. Tot en met 19 jaar is de groep 5 t/m 9-jarigen het best vertegenwoordigd.
- De meeste respondenten wonen in Noord-Hofland (22%). Gevolgd door Adegeest (12%), Starrenburg (12%) en Vlietwijk (10%), zie ook grafiek 2. De meeste mensen die 'Anders, namelijk...' hebben ingevuld, wonen in de nieuwbouwwijk Roosenhorst in het zuiden van Voorschoten.
- Hoe ouder kinderen worden, hoe minder vaak zij buiten

Grafiek 1. Leeftijd

Aantal: 1227

Respondenten is gevraagd om, als zij de vragenlijst voor hun (klein) kind invullen, bij deze vraag de leeftijd van het (klein)kind in te vullen.

spelen. Volwassenen bewegen wel weer vaker buiten. Bijna 60% van de kinderen t/m 9 jaar speelt dagelijks buiten. Voor kinderen van 10 t/m 14 jaar is dit nog maar 36%, en voor jongeren van 15 t/m 19 jaar zelfs maar 16%. Opvallend is dat van alle doelgroepen tussen 80% en 95% aangeeft wel dagelijks of wekelijks te spelen of bewegen in de openbare ruimte.

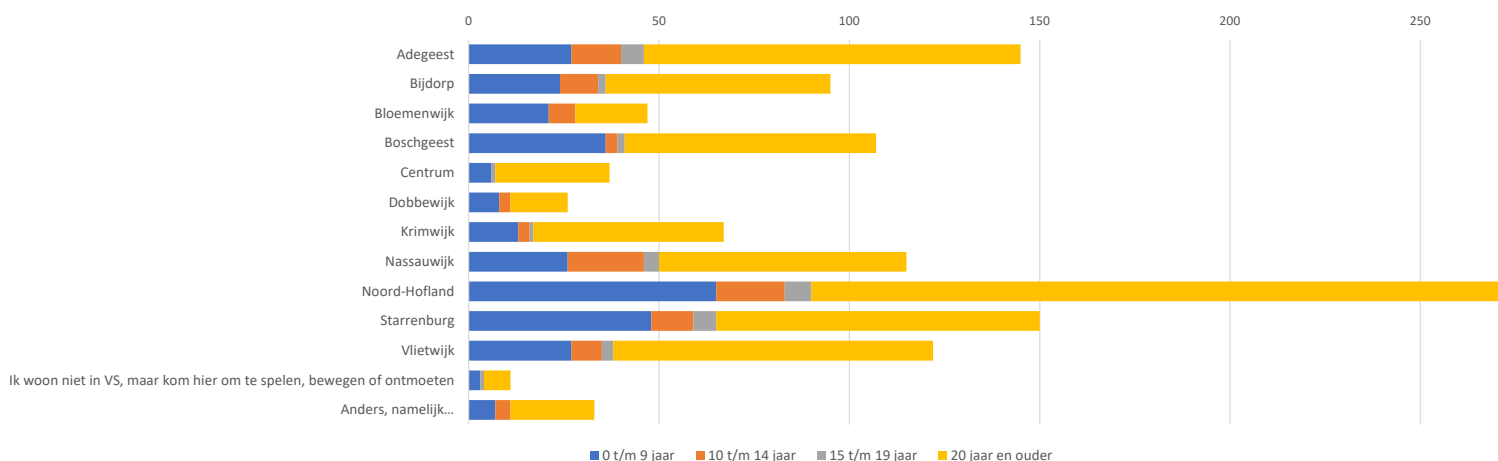
- Voor kinderen t/m 9 jaar zijn speelplekken de belangrijkste locatie om buiten te spelen of bewegen (46%), gevolgd door natuurlijke plekken zoals het bos, het park of in de struiken (17%) en sportplekken. Voor oudere kinderen en jongeren worden sportplekken (28% en 22%) en sportverenigingen (12% en 18%) steeds belangrijker. Ook natuurlijke plekken zoals het bos, park of recreatiezones worden belangrijker naarmate de doelgroep ouder wordt. Volwassenen bewegen het liefst op natuurlijke plekken (39%). Ook geven ze aan veel gebruik te maken van de fiets- en wandelpaden door en rondom Voorschoten.
- Jonge kinderen voelen zich vooral onveilig op een speelplek door te veel verkeer rondom (46%). Voor kinderen t/m 14 jaar en volwassenen is ook de aanwezigheid van andere (groepen) mensen een reden om zich onveilig te voelen. Verlichting, onoverzichtelijke plekken en loslopende honden zijn een aandachtspunt voor volwassenen.
- Populaire speelvormen voor kinderen van 0 t/m 9 jaar om toe te voegen zijn schommelen (19%), springen (15%) en glijden (13%). Kinderen van 10 t/m 14 jaar willen vooral graag kunnen klimmen (18%) en voetballen of hockeyen (17%). Bij volwassenen die de vragenlijst over spelen hebben ingevuld, is samen spelen het meest populair (12%), voor klimmen (11%) en schommelen (8%).

1.2 AMBITIE 1: CENTRALE SPEELPLEKKEN

- Kinderen vinden het belangrijk dat er meer grote speelplekken komen in de buurt (80%, 0 t/m 14 jaar). Hoe jonger de kinderen, hoe belangrijker ze het vinden dat hiervoor geen kleine speelplek weggaat. Jongeren en volwassenen zijn minder uitgesproken: 51% van de volwassenen wil grotere speelplekken in de buurt, de helft daarvan wil niet dat er daarvoor een kleine speelplek weggaat.
- Alle doelgroepen vinden speeltoestellen voor kinderen van verschillende leeftijden belangrijk bij een grote speelplek, net als sportmogelijkheden en faciliteiten zoals bankjes. De jongere doelgroepen vinden vooral de speelmogelijkheden belangrijk (76%), hoe ouder ze worden, hoe belangrijker de sportmogelijkheden worden (44% 10 t/m 14 jaar en 53% 15 t/m 19 jaar) . De jongste kinderen en volwassenen vinden ook een veilige speelplek belangrijk (32% en 21%), en geven vooral aan dat verkeer en de aanwezigheid van andere (groepen) mensen hieraan bijdragen.
- Gemiddelde waardering voor het Burgemeester Berkhoutpark als speelplek is 3,3 van 5.
- Grafiek 3 laat zien hoe respondenten vinden dat het park verbeterd kan worden als speelplek.
- Voor 0 t/m 9 jaar kan de speelplek verbeterd worden door het toevoegen van toestellenjaar (56%), andere sportmogelijkheden (32%) en interactieve sportmogelijkheden zoals een trapwand met licht (21%). De kinderen die hebben aangegeven dat het park veiliger moet worden, geven vooral de aanwezigheid van andere groepen mensen (29%) een drukke weg om over te steken (21%) en

loslopende honden (18%) als oorzaak aan.

- Voor 10 t/m 14 jaar wordt sport belangrijker (62%), gevolgd door nieuwe speeltoestellen (56%). In mindere mate het toevoegen van interactieve speel- of sportmogelijkheden (23%). Deze doelgroep voelt zich vooral onveilig door de aanwezigheid van andere (groepen) mensen (6 van 7 reacties).
- De speelplek kan volgens 15 t/m 19-jarigen verbeterd worden door het toevoegen van extra sportmogelijkheden (71%) en nieuwe speeltoestellen die bij de leeftijd passen (53%). Ook genoemd: de aanwezigheid van bankjes, verlichting en prullenbakken (24%).
- Volgens volwassenen kan de speelplek verbeterd worden tot centrale speelplek door toevoegen van andere sportmogelijkheden (31%), speeltoestellen voor kinderen van verschillende leeftijden (23%) en door het park veiliger te maken (16%).
- Respondenten die hebben aangegeven dat het Burgemeester Berkhoutpark veiliger moet, geven vooral de aanwezigheid van andere (groepen) mensen aan als reden voor onveiligheid. Daarnaast ook te veel verkeer rondom en loslopende honden.
- Relevante opmerkingen: *pumptrack toevoegen; hondenpoep op de speelplek; toestellen of speelaanleidingen die ook bij koud en nat weer leuk zijn (modder is lastig spelen); faciliteiten zoals toilet of mogelijkheid om eten te halen; toezicht houden op overlast (o.a. mensen, fietsers, geluid); ook plekken in eigen wijk, dit park is voor sommigen te ver of te onveilig om te bereiken.*

Grafiek 2. In welke wijk woon je?

Aantal: 1227

I.3 AMBITIE 2: BEWEEGVRIENDELIJKE LEEFOMGEVING

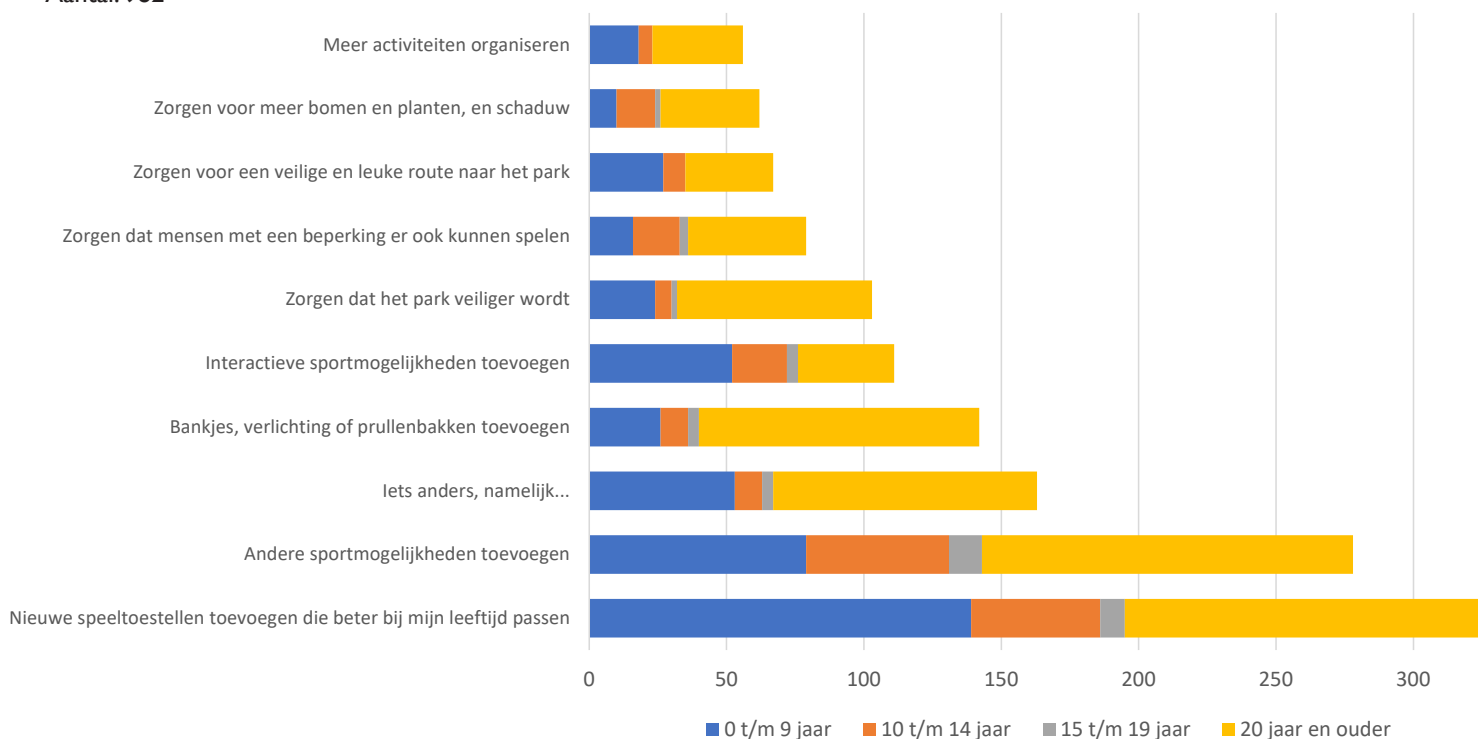
- De helft van de kinderen van 10 t/m 14 jaar (aantal: 4 van totaal 8 reacties) heeft het liefst een voetbalveld op asfalt waar ook andere sporten gedaan kunnen worden. Jongeren t/m 19 jaar willen een gewoon grasveld om te voetballen dat dicht bij huis is (aantal: 2 van totaal 2 reacties). Een kunstgrasveld verder van huis is maar door 2 kinderen van 10 t/m 14 jaar ingevuld. In totaal zijn op deze vraag 10 reacties ontvangen.
- Populaire sportvormen om toe te voegen volgens volwassenen: wandel- en hardlooproutes (31%), fitness of calisthenics (16%), fietsroute (13%), klimmen of boulderen (9%) en (beach)volleybal (6%). Jongeren noemen het vaakst (beach)volleybal (5x), gevolgd door freerunning, klimmen of boulderen, fitness of calisthenics (allen 4x genoemd). Ook bij kinderen van 10 t/m 14 jaar is spelen met een bal populair (voetbal/hockey).

I.4 AMBITIE 3: SPEELRUIMTE VOOR IEDEREEN

- 7% van alle respondenten heeft aangegeven een beperking te hebben of dit niet te willen zeggen. De meeste antwoorden over het type beperking zijn gerelateerd aan te veel prikkels of voorkeur voor rustige (groene) omgeving. Dit is ook terug te zien in hun wensen voor een speel- of sportplek, zie ook grafiek 5: 25% van alle respondenten heeft aangegeven dat bankjes en rustplekken belangrijk zijn, net als voldoende groen, struiken en bloemen (ook 25%). Voor een beperkt deel (4%) zijn speciale toestellen nodig, 17% heeft echter geen speciale toestellen nodig en kan gewoon gebruik maken van de reguliere speel- en sporttoestellen.
- 56% van de respondenten met beperking (aantal: 63) vindt dat elke wijk minstens één inclusieve speelplek met speciale toestellen nodig heeft.
- 40% van de volwassenen heeft behoefte aan een ontmoetingsplek (totaal aantal reacties: 35 volwassenen, 2 jongeren). 26% van het totaal vindt dat hiervoor al goede plekken zijn, 14% (5 van 35 reacties) vindt dat deze er niet zijn. Volwassenen vinden het belangrijk dat de plek dicht bij huis is. Daarnaast zijn de aanwezigheid van bankjes, verlichting en prullenbakken belangrijk (ook voor jongeren), en dat er ook gespeeld of gesport kan worden. Jongeren vinden ook kunnen parkeren belangrijk.

Grafiek 3. Hoe kan het Burgemeester Berkhoutpark verbeterd worden?

Aantal: 982

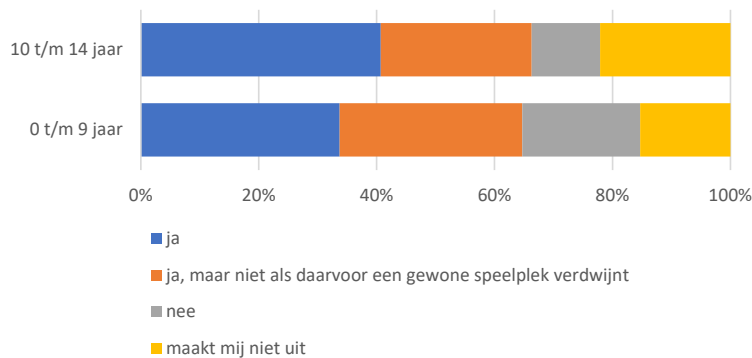

I.5 AMBITIE 4: DUURZAME SPEELRUIMTE

- Meer dan 65% van de kinderen t/m 14 jaar willen meer natuurlijke speelplekken in de buurt. De kinderen t/m 9 jaar willen iets minder vaak dat daarvoor een gewone speelplek verdwijnt (31% van totaal), de kinderen van 10 t/m 14 jaar maakt het minder uit als dat gebeurt (26% van totaal), zie ook grafiek 4. Ruim 60% van de kinderen t/m 9 jaar wil ook met water kunnen spelen in Voorschoten, tegenover 45% van de kinderen van 10 t/m 14 jaar. Ongeveer een even groot deel (15%) wil geen waterspeelplekken, kinderen van 10 t/m 14 jaar hebben minder vaak een mening hierover (38% tegenover 23% van de kinderen t/m 9 jaar).

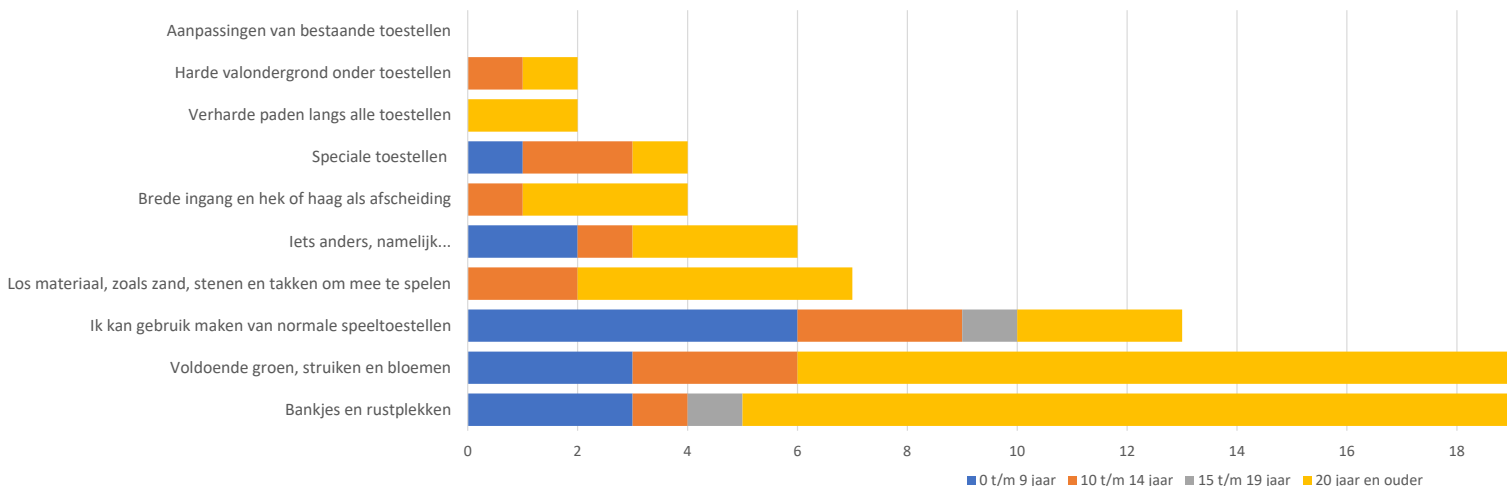
Grafiek 4. Wil je dat er meer natuurlijke speelplekken komen in jouw buurt?

Aantal: 341

Grafiek 5. Wat is belangrijk voor een speelplek zodat jij er goed kunt spelen? (max. 2 antwoorden)

Aantal: 76

B2· INRICHTINGSVOORBEELDEN

Inrichtingsvoorbeelden van **inclusieve speelruimte**

HUMAN POWER
 ONTMOETEN
 VEILIG
 SPELLETJES
 SAMENSPELEN
 MANDSCHOMMEL
 VERHARDING
 RUIJTE
 MEEDOEN
 INCLUSIEF
 WELKOM
 UITDAGEND
 TOEGANKELIJK
 ONDERGROND
 BESPEELBAAR
 VROLIJK

Inrichtingsvoorbeelden van groene speelaanleidingen

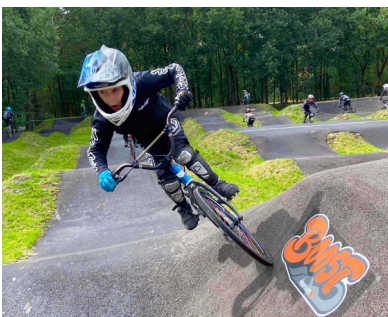
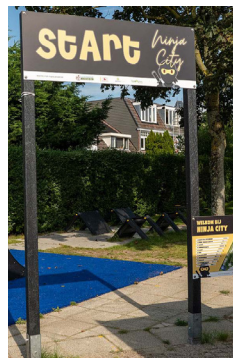
RAVOTTEN
 BOUWEN
 HOUT
 MODDER
 HOOGTEVERSCHIL
 AVONTUUR
 HOUT HUT
 NATUUR
 ZAND EN WATER
 STEEN
 TOUW
 KLIMMEN EN KLAUTEREN
 KRUIPBUIS
 WILGENTUNNEL
 INVENTIEF

Inrichtingsvoorbeelden van sport- en beweefvoorzieningen

SAMENSPEL BEWEEGTUIN WANDLEN
 TAFeltennis
 CONDITIE FITNESS WEDSTRIJD BAL
 SKATE
 SPORT BEWEGEN FREERUN SPORTKOOI
 BMX BEWEGEN URBAN SPORTS
 DANCEGROUND HARDLOPEN
 SPORTIEF VOETBAL INCLUSIEF SPORTEN
 CALISTHENICS

Inrichtingsvoorbeelden voor het **omvormen** van speelplekken

GROEN PLEIN PLAKKERS ZITTEN VERSTOPPERTJE
 WILGENHUT TIKKERTJE STAPSTAMMEN DUURZAAM
 SPELEN OMVORMEN STEPPEN GRAS TEPSEL
 STOEPKRIJTBLOEMEN BEPLANTING RUIMTE SPEL
 KLEUR BLOEMEN ONTDEKKEN ONTMOETING
 SPEELAANLEIDING

